

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tiedotus ja sidosryhmäviestintä

Sirpa Kiviruusu

Yksikönjohtaja

Ruokavirasto / Eläinten terveyden ja lääkitsemisen
yksikkö

**Sidosryhmä- ja keskustelutilaisuus
afrikkalaisesta sikarutosta**

19.2.2021

Viranomaisviestinnän kulmakivet

- *Valtionhallinnon viestintäsuositus (2016)*
- *Valtionhallinnon tehostetun viestinnän ohje: Viestintä normaalioloissa ja häiriötilanteissa (2019)*
- *Ruokaviraston ohje Viestintä erityistilanteissa (2020)*
- Perustuslaki, julkisuuslaki, hallintolaki, yhdenvertaisuuslaki ja kielilainsäädäntö

Valtionhallinnon viestinnän perusperiaatteita

- Avoimuus, luotettavuus
- Aktiivisuus, ennakoivuus, oikea-aikaisuus
- Oikeellisuus, selkeys ja riittävyys
- Vuorovaikutteisuus ja palveluhenkisyys
- Puolueettomuus, riippumattomuus ja tasapuolisuus
- Asiallinen, selkeä ja ymmärrettävä kieli

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Afrikkalaisen sikaruton aiheuttama erityistilanne

Lähtökohdat

- Eläinten terveys vaarassa
 - Pitopaikan, organisaatioiden ja toimintajärjestelmien sisäinen toimintakyky voi vaikeutua
 - Mahdollisesti koko elinkeinon toimintakyky koetuksella
 - Maineriskit uhkana
-
- Tilanne voi olla hyvin äkillinen ja haastava
 - Ei onneksi vaaraa ihmisten terveydelle

Viestintäympäristö

- Tietoa tarvitsevat nopeasti esim. eläintautiviranomaiset, toiset viranomaiset, sidosryhmät, elinkeino, eläinten omistajat, media ja kansalaiset
- Lisäksi naapurimaat, EU, kauppakumppanit ja kansainväliset järjestöt (esim. OIE)
- Sähköiset viestintävälineet mahdollistavat nopean viestinvälityksen
- Some ja viestinnälliset ”kuplat”
- Hybridivaikuttaminen, informaatiovaikuttaminen, ”trollit”

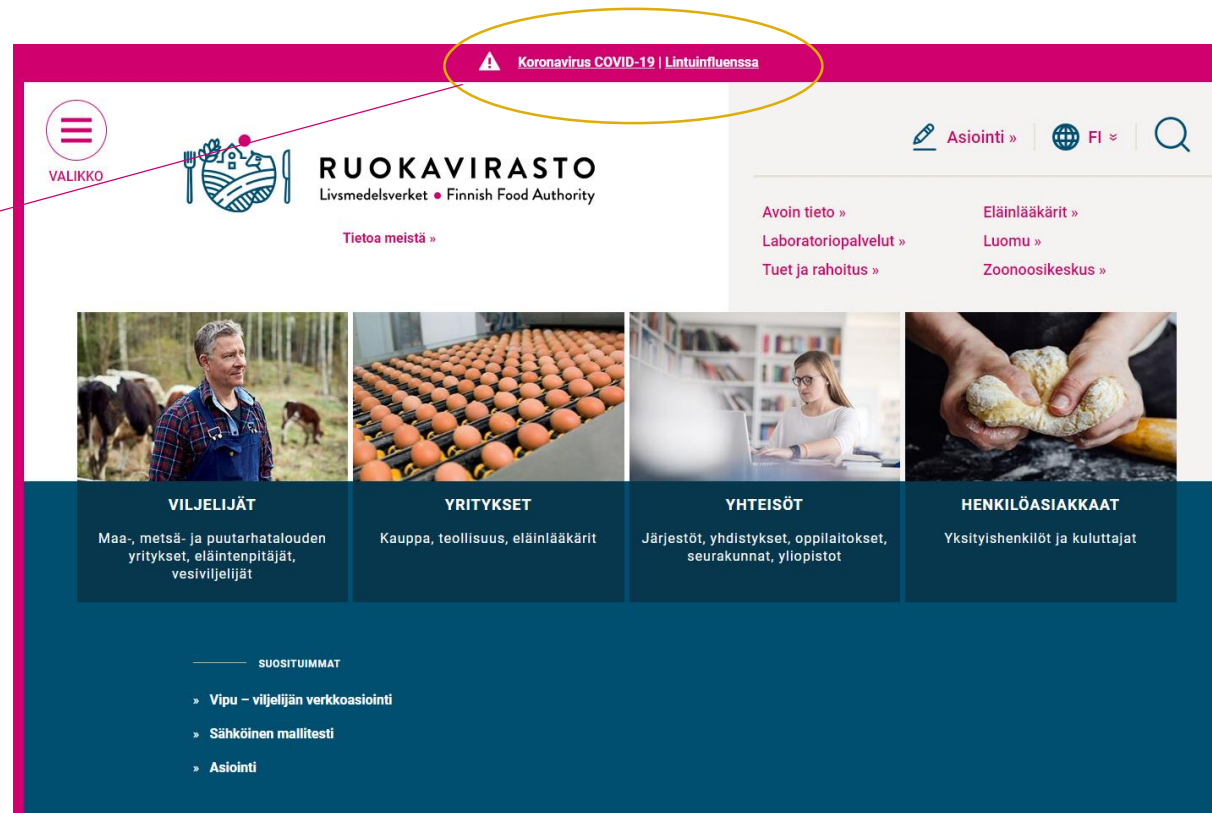
Viestinnän tavoitteita

- Varmistaa viranomaisten saumaton yhteistyö ja yhteinen tilannekuva, joka täydentyy vähitellen
- Tiedottaa muille viranomaisille, elinkeinolle ja sidosryhmille
- Tiedottaa naapurimaita, EU:n jäsenvaltioita ja muita maita
- Antaa tietoa taudista ja mahdollisesta vaarasta ihmisille ja ohjata toimimaan niin, etteivät he aiheuta taudin leviämisen vaaraa
- Ohjata eläinten omistajia tai pitopaikan haltijoita eläinten suojaamisessa
- Kertoa kohderyhmälle mahdollisella rajoitusvyöhykkeillä noudatettavista määräyksistä, kielloista ja poikkeuslupien hakemisesta
- Rauhoitella ja estää huhujen ja väärrien tietojen leviämistä
- Kertoa viranomaisen toiminnasta

Välineet

- Media-, verkko- ja someviestintä eli normaalit viestintäkanavat
 - Tarvittaessa erillinen alisivu
 - pikalinkit
- Tiedotustilaisuus ja/tai puhelinpalvelu

Viestinnän vastuut

- Periaate on, että toimintaa johtava viranomainen vastaa viestinnästä
 - *Helposti leviävään eläintautitapaukseen liittyvä viestintä käynnistyy Ruokaviraston aloitteesta*
 - *Ennen mediatiedotetta informoidaan elinkeinoa*
- Ruokavirasto vastaa kansallisen tason viranomaisviestinnästä, aluehallintovirasto alueellisesta viestinnästä. Toimijat päättävät omasta viestinnästään.
- Epäilytapauksissa, tai kun tulos ei ole vielä selvä, Ruokavirasto huolehtii viestinnästä ja vastaa kysymyksiin
- Epäilyistä ei pääsääntöisesti käynnistetä mediaviestintää, ellei ole erityistä syytä tai hyvin suurta todennäköisyyttä, että tautitapaus on todellinen
- Ruokavirasto julkaisee olemassa olevan tiedon kaikkien toimijoiden viestinnän tueksi. Toimijaa ei kuitenkaan yksilöidä.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Ennaltaehkäisevää viestintää afrikkalaisen sikaruton torjumiseksi

Kylttejä, julisteita, roll-upeja, ruokajäteastiatarroja Tullin tarkastuspisteissä raja-asemilla

FI LIHA- JA MAITOTUOTTEIDEN
YKSITYINEN TUONTI KIELLETTY!

RU ВВОЗ ФИЗИЧЕСКИМИ ЛИЦАМИ МЯСНЫХ
И МОЛОЧНЫХ ПРОДУКТОВ ЗАПРЕЩЕН!

SV PRIVAT IMPORT AV KÖTT- OCH MJÖLK-
PRODUKTER FÖRBJUDEN!

EN PRIVATE IMPORT OF MEAT AND MILK
PRODUCTS PROHIBITED!

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet
Ministry of Agriculture and Forestry

 RUOKAVIRASTO
Livemedelverket • Finnish Food Authority

FI LIHA- JA MAITOTUOTTEIDEN
YKSITYINEN TUONTI
KIELLETTY!

Heitä nämä tuotteet
merkittyihin jätteastioihin.

RU ВВОЗ ФИЗИЧЕСКИМИ
ЛИЦАМИ МЯСНЫХ
И МОЛОЧНЫХ
ПРОДУКТОВ
ЗАПРЕЩЕН!

Выбросите данные продукты
в специально указанные
мусорные контейнеры.

SV PRIVAT IMPORT
AV KÖTT- OCH
MJÖLKPRODUKTER
FÖRBJUDEN!

Släng dessa produkter
i de markerade sopkärlen.

EN PRIVATE IMPORT OF MEAT
AND MILK PRODUCTS
PROHIBITED!

Dispose of these products in the marked bins.

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet
Ministry of Agriculture and Forestry

 RUOKAVIRASTO
Livemedelverket • Finnish Food Authority

FI TORJUMME
ELÄINTAUTEJA!

Liha- ja maitotuotteiden
yksityinen tuonti Suomeen
on kielletty. Heitä nämä
tuotteet merkittyihin
jätteastioihin.

RU МЫ БОРЕМСЯ С ЗАБОЛЕВАНИЯМИ
ЖИВОТНЫХ!

Ввоз физическими лицами
мясных и молочных
продуктов в Финляндию
запрещен. Выбросите
данные продукты в
специально указанные
мусорные контейнеры.

SV VI BEKÄMPAR
DJURSJKDOMAR!

Privat import av kött- och mjölkprodukter till
Finland är förbjuden. Släng dessa produkter
i de markerade sopkärlen.

EN WE COMBAT
ANIMAL
DISEASES!

Private import of meat and
milk products to Finland is
prohibited. Dispose of these
products in the marked bins.

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet
Ministry of Agriculture and Forestry

 RUOKAVIRASTO
Livemedelverket • Finnish Food Authority

Esitteitä, ilmoituksia, bannereita, somea

- VR jakaa Venäjän liikenteen junissa esitteitämme
- Esitteitä voi tilata jaettavaksi
- Finnairin Blue Wings –lehdissä ilmoituksia
- Baltic Guide 2019 ilmoituksia

Afrikkalainen sikarutto (African Swine Fever, ASF) on helposti leviävä, viruksen aiheuttama sikojen, villisikojen ja minisikojen verenvuotautumauteuti. ASF-virukseen ei ole olemassa rokotetta eikä hoitoa. Afrikkalainen sikarutto ei tartu ihmiseen mutta on suolla tappavaa. Afrikkalaista sikaruttoa esiintyy myös Afrikassa ja Itä-Aasiassa. Vuonna 2007 Afrikkalaista sikaruttoa esiintyi myös Euroopassa tulleen ruoka-jätteen mukana. Tauti levisi Georgian, todennäköisesti Afrikasta tulleen laivojen, Moldoovaan, Sen jälkeen ASF on levinnyt mm. Venäjälle, Ukrainaan, Valko-Venäjälle, Moldovaan, Mongolian, Vietnamiin ja Kambodjaan sekä EU-maihin Viroon, Lättiläin, Puolaan, Unkariin, Romaniaan, Bulgariaan, Belgiaan ja Italiaan Sardiniaan. Afrikkalaista sikaruttoa ei ole koskaan todettu Suomessa.

Suoraan: Tartunnan saaneista ja tautiin kuolleista sorsista ja kaniineista.

Tartunnan saaneen sika on eläin, joka on ollut suvutuotteiden ja käsittelemättömien muiden eläintuotteiden kanssa. Afrikkalaisia sikarutua tekä määrätty tuotetuotteilla. Afrikkalaisia sikarutua maahan, jossa rajoitukset tulee huomioida maitoaitaissa maahan, jossa esiintyy afrikkalaisia sikarutua, jossa on tartunnan saaneen eläimen tai ruokajätteistä, jossa on eläimen tai ruokajätteen sisältäviä eläimiä. EU-maissa on kielletty syöttää eläimiä eläimen tai ruokajätteen sisältäviä eläimiä. EU-maissa on kielletty syöttää eläimiä eläimen tai ruokajätteen sisältäviä eläimiä.

- Viruksen säilymiseen riittää
- Virus säilyy:
 - Veressä ja elimissä (-4°C) 18 kk
 - Ulosteessa ja virtsassa ($+20^{\circ}\text{C}$) n. 2 vkoa, (-4°C) useita kuukausia
 - Kuolleiden siinä villisissä ruuhissa ja shrotuotteissa useita kuukausia
 - Lämpökäsittelymättömissä siinähi- tai villisäniähuotteissa useita vuosia
 - Pakastetussa siinä- tai villisäniähuotteissa useita vuosia

- ruokahaluttomuus
- uneliaisuus
- kuume
- silmien punoitus ja silmävuoto
- turvonneet nasaalimukkeet
- hengitysoireet
- posilla kuoletisuuden äkillinen kasvu
- äkillisluemat ilman edeltäviä oireita
- ontuminen, takajalkojen jykkäys, horjuminen,
- vapina tai kouristukset
- jalojen, vatsan ja korvien ihon punenusta tai
- sinertystä
- verenpumpautumista iholla
- rakkulat sorkkarajassa, kärsässä ja kietessä
- luomisia ja kuoletummuksia syntynyttä
- posilla

• ota välittömästi yhteys alueesi kunnaneteläin-
lääkäriin

puh: _____

• mikäli et tavoita kunnaneteläinlääkäriä, ota yhteys
lääkärinetoimistoon

puh: _____

1. *Arvostelu* ja *Arviointi* tarkoittavat joidenkin kriteerien mukaisesti tekemistä
 arvioista esimerkiksi: arviointi voidaan tehdä esimerkiksi, jos arviointilajin
 2. *Arviointi* on arvioinnin ja arvioinnin arvioinnin, josta arviointilajin
 3. *Arviointi* on arvioinnin ja arvioinnin, josta arviointilajin
 4. *Arviointi* on arvioinnin ja arvioinnin, josta arviointilajin
 5. *Arviointi* on arvioinnin ja arvioinnin, josta arviointilajin
 6. *Arviointi* on arvioinnin ja arvioinnin, josta arviointilajin
 7. *Arviointi* on arvioinnin ja arvioinnin, josta arviointilajin
 8. *Arviointi* on arvioinnin ja arvioinnin, josta arviointilajin
 9. *Arviointi* on arvioinnin ja arvioinnin, josta arviointilajin
 10. *Arviointi* on arvioinnin ja arvioinnin, josta arviointilajin

Pallea

Novelty analysis

[illegible]

RUOKAVIRASTO
Lisensitöimistö • Finnish Food Authority

Infovideot Youtubessa

- www.ruokavirasto.fi/asf/videot
- Youtube/Ruokavirasto
- Suomeksi ja på svenska
- Matkailijavideo tekstitetty myös englanniksi ja venäjäksi
- Tuotettu yhteistyössä Suomen Sikayrittäjät ry:n kanssa

Huomioita sikatuottajille sikalan tautisuojauksesta:

Huomioita metsästäjille afrikkalaisesta sikarutosta:

Huomioita sikatuottajille ASF-tautiepäilystä:

Huomioita eläinlääkäreille afrikkalaisesta sikarutosta:

Huomioita matkailijoille afrikkalaisesta sikarutosta:

Huomioita luonnossa liikkujille afrikkalaisesta sikarutosta:

**Pidetään afrikkalainen
sikarutto poissa Suomesta!**

www.ruokavirasto.fi/asf

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

